

ΧΑΡΗΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ

Μια συνέντευξη με τον Χάρη Λοϊζιδη, τον πρόεδρο του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, δεν μπορούσε παρά να περιστραφεί γύρω από το θέμα του τουρισμού αλλά και του έντονου ανταγωνισμού από τις κατεχόμενες περιοχές. Ως οπαδός αλλά και στέλεχος του διοικητικού συμβουλίου της ομάδας του ΑΠΟΕΑ, μάς μίλησε για το κυπριακό ποδόσφαιρο, και ως πολιτικός, για την κομματική του ανάμειξη στον ΔΗ.ΣΥ. αλλά και τα χρόνια της προεδρίας του στις Κυπριακές Αερογραμμές.

Ως Ξενοδόχοι είμαστε στη μια όχθη και το κράτος βρίσκεται στην άλλη

> «Να βρούμε τρόπο να αντιμετωπίσουμε τον αθέμιτο ανταγωνισμό από κατεχόμενα»

Της Αντιγόνης Σολομωνίδου Δρουσιώτου

Γιατί να έρθει ένας τουρίστας διακοπές στην Κύπρο; Για πολλούς λόγους και για το ότι είναι καλές οι τιμές των ξενοδοχείων μας σε σύγκριση με το επίπεδο της υπηρεσίας που προσφέρουν. Γι αυτό έρχονται γύρω στα δύομισι εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο.

-Τότε γιατί λέμε ότι περνά κρίση ο τουρισμός; Διότι τα τελευταία πέντε χρόνια έχουμε απολέσει περίπου 300 χιλιάδες τουριστικές αφίξεις και από τα δύομισι εκατομμύρια αφίξεις το 30% δεν διαμένει σε νόμιμα αδειούχα καταλύματα.

-Υπάρχουν ακόμη τα παράνομα; Όχι, είναι ο τεράστιος αριθμός παραθεριστικών επαύλεων και ένας αριθμός τουριστών που μεταβαίνει στα κατεχόμενα, που καταγράφεται στις στατιστικές του ΚΟΤ διότι έρχονται στο αεροδρόμιο Λάρνακας και πάνε με λεωφορεία στα κατεχόμενα. Πρέπει να βρούμε τρόπο να αντιμετωπίσουμε τον αθέμιτο ανταγωνισμό που μεγαλώνει διαρκώς.

-Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί; Μπορεί να γίνουν κάποιες κινήσεις σε πολιτικό επίπεδο ή ακόμα και σε νομικό, αλλά μέχρι σήμερα δεν είναι ικανοποιητικά αποτελέσματα. Για μένα εκείνο που μένει, είναι το πώς να αναβαθμίσουμε αισθητά το προϊόν μας για να δημιουργήσουμε τη μεγάλη αντίθεση.

-Ποιο πρόβλημα έχει το τουριστικό προϊόν της Κύπρου; Το ότι είναι ένα γερασμένο προϊόν. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος, το περσσαν και άλλοι προορισμοί, έτσι πρέπει να κάνουμε κάτι παρόμοιο, να βελτιώσουμε όσο γίνεται την υποδομή μας, να καλλωπίσουμε τις τουριστικές μας περιοχές.

-Το θέμα της βελτίωσης της τουριστικής υποδομής του ακούω τουλάχιστον τα τελευταία είκοσι χρόνια. Έχουν γίνει βήματα, δεν μπορούμε να τα μηδενίσουμε όλα. Έχουμε ολοκληρώσει το οδικό μας δίκτυο, τα πεζοδρόμια, το φωτισμό, την καθαριότητα, αλλά δεν έχουμε φτάσει στο σημείο να προσθέσουμε εκείνα τα εμπλουτιστικά έργα υποδομής, όπως είναι μαρίνες, γήπεδα γκολφ, καζίνο, θεματικά πάρκα κ.λπ. Αυτό το κεφάλαιο χρειάζεται μεγάλη σοβαρότητα.

-Δεν πρέπει και οι ίδιοι οι Ξενοδόχοι να αναβαθμίσουν το προϊόν τους; Τα Ξενοδοχεία έχουν κάνει

έναν κύκλο ζωής 20-25 χρόνων και έχουν ευθύνη οι Ξενοδόχοι για να αναβαθμίσουν το προϊόν τους. Δεν είναι τυχαία που τα τελευταία δύο χρόνια έχουν επενδυθεί πέραν των 200 εκατομμυρίων λιρών στην ξενοδοχειακή βιομηχανία από τις τσέπες των Ξενοδόχων για ανακαινίσεις. Όμως εκείνο που χρειάζεται, είναι στρατηγική κατεύθυνση από το κράτος υπό μορφή κινήτρων, φοροαπαλλαγών ή πολεοδομικών κινήτρων. Επειδή ακούω τη λαϊκίστικη προσέγγιση, θα δίνω λεφτά το κράτος για να φτιάχνουν οι Ξενοδόχοι τα Ξενοδοχεία τους, απαντώ ότι δεν τίθεται τέτοιο αίτημα. Από τη στιγμή που ζητάς από τον ιδιώτη να επενδύσει 1-2 εκατομμύρια διότι τα Ξενοδοχεία πρέπει να αλλάξουν μορφή και όψη, το κράτος πρέπει να δει το θέμα αυτό με φιλική διάθεση.

-Το βλέπει; Όχι. Είμαστε ως επιχειρηματίες στη μια όχθη και το κράτος στέκεται στην άλλη, ενώ θα έπρεπε να είμαστε στην ίδια όχθη.

Μήπως και εσείς δεν μεταδώσατε σωστά τις θέσεις σας; Μπορεί να φταίμε και εμείς διότι κατά καιρούς κάναμε λάθη, αλλά τα τελευταία 3-4 χρόνια κάναμε πάρα πολλά βήματα για να συνεργαστούμε με το κράτος αλλά βρισκαμε διστακτικότητα και μεταβίβαση όλων των θεμάτων στη γραφειοκρατία. Θέλουμε ένα φιλικό κράτος προς στους Ξενοδόχους.

-Ο ΚΟΤ επιτελεί σωστά το ρόλο του; Ο ΚΟΤ, για να είμαστε δίκαιοι, κάνει καλά τη δουλειά του, όμως είναι αναποτελεσματικός διότι δεν έχει τις εξουσίες να υλοποιήσει προγράμματα και δράσεις. Χρειά-

ζεται ο τόπος έναν τσάρο του τουρισμού, όπως είχε κάποτε ο πρώην Πρόεδρος Γιώργος Βασιλείου. Δεν ξέρω αν θα είναι ο ΚΟΤ ή υπουργείο ή υφυπουργείο Τουρισμού, πρέπει να δημιουργηθεί αυτός ο θεσμός που θα μπορεί να παίρνει αποφάσεις επί θεμάτων τουρισμού και να τις υλοποιεί. Δεν μπορεί μια απόφαση να ταλαιπωρείται τρία χρόνια από το ένα υπουργείο στο άλλο και να μην υλοποιείται.

-Η Κύπρος είναι ακριβός προορισμός, γι' αυτό και δεν είναι ανταγωνιστικός. Δέχομαι το ότι δεν είμαστε ανταγωνιστικοί, αλλά δεν είμαστε ακριβός προορισμός με την έννοια ότι τα Ξενοδοχεία μας είναι ακριβά.

-Ένας καφές στη Λεμεσό είναι πιο ακριβός από έναν καφέ στη Ρώμη. Συμφωνώ με αυτό που λέτε, τα παράπονα είναι με τον καφέ, με τα ταξί μας.

-Με την υιοθέτηση του ευρώ... η σύγκριση θα είναι απόλυτη. Εδώ είναι τα προβλήματα, όπως οι συγκοινωνίες μεταξύ πόλεων και μεταξύ αεροδρομίου και πόλεων που είναι πάρα πολύ ακριβές.

-Όπως το κόστος των αεροδρομίων; Να αυξηθούν οι κερδοσύνες στα αεροδρόμια όταν πάμε στα νέα κτίρια, όχι ενόσω βρισκόμαστε στις ίδιες εγκαταστάσεις που δεν μας τιμούν. Πρέπει να παρέμβει το κράτος, έχει τρόπους και τους ξέρει, του έχουμε ειδείξει και μερικά.

-Πάμε να αντιμετωπίσουμε το ίδιο πρόβλημα με το αεροδρόμιο Ελευθερίου Βενιζέλου; Πολύ σωστά, έφυγαν από το Ελευθέριος Βενιζέλος οι ναυλωμένες πτήσεις και πήγαν στα νησιά, από εμάς θα φύγουν...

-Για το αεροδρόμιο Τύμυ; Είναι και αυτό μια επιλογή που σύντομα θα έχουμε μπροστά μας και μας ανησυχεί πάρα πολύ, διότι βλέπουμε διαρκώς τουρίστες να καταφθάνουν με απευθείας πτήσεις από την Τουρκία.

-Από το 2003 είστε πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, τι στιγμή έχει δώσει ο Χάρης Λοϊζιδης στον ΠΑ.ΣΥ.ΣΕ.; Προσπάθησα να αναδείξω τα σημαντικά προβλήματα του τουρισμού, να δημιουργήσουμε τις συνθήκες για ένα φιλικό κράτος σε συνεργασία με τους ιδιώτες. Ένα από τα πράγματα που έθεσα πολύ ψηλά στις προτεραιότητές μου, ήταν ο εσωτερικός τουρισμός. Μέσα σε τρία χρόνια έχουμε τριπλασιάσει τις διανυκτερεύσεις στα Ξενοδοχεία από Κυπρίους.

Θεωρώ προνομιούχους τους ανθρώπους που χαμογελούν

-Πώς βρίσκετε χρόνο για όλες αυτές τις δραστηριότητες και για τις οικογενειακές επιχειρήσεις που καλύπτουν τομείς τουρισμού, εμπορίου, κατασκευαστικά και αναπτυξιακά έργα; Ακούγονται πολλά αλλά υπάρχουν τρόποι για να τα συνδυάσεις.

-Υπάρχει χρόνος για την οικογένεια; Βέβαια, μόνο όταν ήμουν στις Κυπριακές Αερογραμμές, έδειξα κάποια αμέλεια στην οικογένεια.

-Είστε παντρεμένος με την Αθηνά Φλωρεντιάδη. Ναι και έχουμε δυο παιδιά, την Άντρη, 14, και τον Άγγελο, 12 χρόνων. Ευτυχώς τους αρέσει ο ΑΠΟΕΛ, έτσι πηγαίνουμε μαζί στα γήπεδα. Προσπαθώ κάποια μεσημέρια να πηγαίνω στο σπίτι, κάτι που δεν έκανα παλιά. Πρέπει να δίνουμε προτεραιότητα στην οικογένεια διότι είναι πολύ σημαντική για να μπορέσει κάποιος να ασχολείται με άλλα θέματα.

-Η παιδική σας ηλικία πώς ήταν στη Λευκωσία; Ένα μεγάλο μέρος της παιδικής μου ηλικίας περσιρεφόταν γύρω από το τένις και την παρέα που δημιουργήσα εκείνα τα χρόνια, η οποία διατηρείται μέχρι σήμερα.

-Είναι σημαντική η φιλία για σας; Πολύ, για τους φίλους μου μπορώ να δώσω τα πάντα, αλλά ζητώ και από εκείνους την ίδια αντιμετώπιση.

Τι άνθρωπος είναι ο Χάρης Λοϊζιδης; Είναι δύσκολο να απαντήσω. Προσπαθώ να μην είμαι των άκρων, να διατηρώ ήπιες απόψεις στα πλείστα θέματα, δεν είμαι άνθρωπος της λεπτομέρειας.

-Είστε άνθρωπος που διαβάζει, που ενημερώνεται; Διαβάζω και ενημερώνομαι πάρα πολύ, αλλά δυστυχώς μόνο σε θέματα της τρέχουσας επικαιρότητας. Μπορεί να διαβάζω κάποια ιστορικά βιβλία και βιογραφίες ιστορικών προσώπων, αλλά όχι λογοτεχνία. Ακόμα και στο διαδικτυακό παρακολουθώ άρθρα Ξενοφύτου.

-Βλέπετε τηλεόραση; Ναι, αλλά δεν μπορεί κανείς να με ακολουθήσει διότι είμαι φανατικός οπαδός του Ζάπηνγκ. Μπορεί να βλέπω τέσσερα κανάλια την ίδια ώρα, παρακολουθώ τις επικαιρικές εκπομπές, τις αθλητικές, μου αρέσουν οι κομωδίες. Το χιούμορ σπάει την καθημερινότητα, απομακρύνει τη στενοχώρια. Γι' αυτό θεωρώ τους ανθρώπους που χαμογελούν, προνομιούχους.

Να προσδώσουμε στο ποδόσφαιρο οικογενειακή ατμόσφαιρα

-Γιατί αποσυρθήκατε από την ενεργό κομματική ανάμιξη; Από την ώρα που είχα εκλεγεί πρόεδρος του ΠΑ.ΣΥ.ΣΕ., ένιωθα ότι θα ήταν ορθό να λειτουργώ μακριά από κομματικές πιέσεις ή εξαρτήσεις, γι' αυτό αποσύρθκα από την ενεργό κομματική δράση.

-Ο Παντελής Κούρος είχε ανοίξει τον πολιτικό σας δρόμο; Ναι, με βοήθησε πάρα πολύ, είναι ο άνθρωπος στον οποίο πάντα αποτινόμεθα για συμβουλές.

-Αυτός βοήθησε ώστε να βρεθείτε στα 29 σας χρόνια μέλος του Συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών; Ήταν μέσα στις προθέσεις του προέδρου Κληρίδη να αξιοποιήσει νέα άτομα σε διάφορα πόστα. Η Οργάνωση Νέων Επιστημόνων ήταν μια καλή δεξαμενή για να προταθούν άτομα και δεν είμαι ο μοναδικός που πήρε κάποιο πόστο.

-Τι καθόρισε την προεδρία σας στις Κυπριακές Αερογραμμές από το 1999 μέχρι το 2003; Η βασική φιλοσοφία της προεδρίας μου ήταν να δώσω ένα στήριγμα περηφάνιας στην εταιρεία. Μέσα από αυτή την αλλαγή κουλτούρας και νοοτροπίας, σε κάποιο βαθμό καταφέραμε να οργανώσουμε την εταιρεία, να αλλάξουμε το πρόσωπό της, να δημιουργήσουμε εκείνη τη νοοτροπία για να αντιμετωπίσει την πρόκληση της πλήρους φιλελευθεροποίησης. Πιστεύω ότι σε εκείνο το διάστημα έγινε πολύ σημαντικό έργο, παρά τις κί-

ποιες προσπάθειες κάποιων εκ των υστέρων να κληδύσουν αυτό το έργο.

-Σας κατηγορούν ότι σε περίοδο ύφεσης, μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, αντί να ακολουθήσετε μια πολιτική περιουλολής, εσείς αγοράζατε αεροπλάνα. Τίποτα από αυτά που αναφέρατε, δεν ισχύει. Είναι προϊόν μιας καμπάνιας σπύλωσης και κατασκευοφάντησης. Εξάλλου αυτό καταδεικνύεται περίτρανα και από την έκθεση-πόρισμα του κ. Σταυρινάκη που διορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο για να διερευνήσει όλα τα γεγονότα. Η πραγματικότητα είναι ότι όλες οι αποφάσεις μας τότε, δικαιώνονται πανηγυρικά σήμερα και εξάλλου αυτό αποδεικνύεται και από το ότι παραδώσαμε την εταιρεία με ΑΚ10 εκατομμύρια κέρδη για το 2002 και ΑΚ65 εκατομμύρια σε καταθέσεις μετρητών.

Όλες οι αποφάσεις μας ήταν τεκμηριωμένες με σοβαρές μελέτες και γνώμονα είχαν πάντοτε τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της εταιρείας, αλλά και του κράτους διότι δεν χρειαστήκαμε ουδέμία κυβερνητική εγγύηση. Υπενθυμίζω δε ότι το διοικητικό συμβούλιο που ανέλαβε τη διοίκηση της εταιρείας μετά την αποχώρησή μου, αφού διαπίστωσε από μόνο του την οικονομική ευρωστία της εταιρείας, προχώρησε με την παραχώρηση αυξήσεων στο προσωπικό ύψους 11%.

Επιπρόσθετα σας καλώ να θυμηθείτε σε ποιο σημείο ήταν η εταιρεία τότε και πού βρίσκεται σήμερα από πλευράς διεθνούς αναγνώρισης αλλά και ηθικού του προσωπικού. Νομίζω ότι όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή, θα βγουν στην επιφάνεια οι πραγματικοί λόγοι της καταβαράθρωσης των Κ.Α. και σίγουρα άλλοι θα είναι υπεύθυνοι να λογοδοτήσουν. Για μένα εκείνο που έχει σημασία αυτή τη στιγμή, είναι να επανέλθει η εταιρεία στην κερδοφορία και να επανακτήσει την αξιοπιστία της διότι είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομία της Κύπρου.

-Θα έχετε ενεργό ανάμιξη στις επερχόμενες προεδρικές; Πιστεύω πως ναι, αν και ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί το σκηνικό πλήρως. Σε αυτές τις εκλογές θα δούμε περισσότερους νέους μέσα από κινήσεις για ανανέωση.

-Οι νέοι δίνουν πιο δυναμικό το παρών τους στα γήπεδα. Σίγουρα, αν καταφέραμε να προσδώσουμε στο ποδόσφαιρο την οικογενειακή ατμόσφαιρα, τότε το ποδόσφαιρο θα δώσει πολλά στον τόπο, πρέπει όμως να απαλλαγούμε από τα κακά φαινόμενα που παρουσιάστηκαν τα τελευταία χρόνια.

-Ο ΑΠΟΕΑ πρωτοστάτησε σε κάποια φαινόμενα κουλτανισμού. Ναι, αλλά πρέπει να πούμε ότι έχει γίνει πρόοδος, δεν είναι τυχαία που στο περσινο πρω-

τάθλημα δεν τιμωρήθηκε η ομάδα του ΑΠΟΕΛ για συμπεριφορές οπαδών. Πρέπει και μέσα από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου να βρούμε τρόπο να προσθήσουμε περισσότερο την οικογενειακή ατμόσφαιρα.

-Γιατί φύγατε από την αντιπροεδρία του ΑΠΟΕΑ; Έχω επιλεγεί ως εκπρόσωπος του ΑΠΟΕΛ στο διοικητικό συμβούλιο της ΚΟΠ και αποδέχτηκα αυτή την τιμητική πρόταση.

-Το μεγαλύτερο πρόβλημα που καλείται η ΚΟΠ να επιλύσει, είναι αυτό των σημειώνων παικιδιών; Δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι δεν υπάρχουν σημειμένα παικιδιά, αλλά νομίζω ότι δεν έχει τη διάσταση αυτού που παρουσιάζεται. Πιστεύω ότι με τις νέες διατάξεις του πρωταθλήματος, θα περιοριστεί πάρα πολύ αυτό το φαινόμενο.

-Το θέμα όμως της διαίτησας δεν θα αλλάξει. Το θέμα της διαίτησας έχει διπλή διάσταση, υπάρχει πρώτα το φαινόμενο της προκατάληψης που είναι πολύ σοβαρό αλλά παρατηρούνται και κάποια φαινόμενα αδύνατων διαιτητών. Δεν μπορεί όμως οι διαιτητές μας να διαπρέπουν στα ευρωπαϊκά γήπεδα και στην Κύπρο να αμφισβητούνται.

-Τα πρωταθλήματα πού κερδίζονται; Τα πρωταθλήματα κερδίζονται μόνο στο γήπεδο και το λέω με

πάσα βεβαιότητα.

-Ένας πρωταθλητής δεν μπορεί να παραδειχτεί ότι τα πρωταθλήματα δεν κερδίζονται μόνο στο γήπεδο. Χρειάζεται και κάποια τύχη, θα έχετε κάποιες «ευνοϊκές» διατιπίσεις ή «ευνοϊκές» αντιμετώπισεις, αλλά αν δεν έχετε ομάδα, δεν παίρνεις πρωτάθλημα.

-Εσείς δεν παίζατε στα γήπεδα του ποδοσφαίρου αλλά του τένις. Τι σας άφισε η εμπειρία στην εθνική ομάδα τένις; Δεν ήταν όπως σήμερα που έχουμε έναν αθλητή του επιπέδου του Μάρκου Παγδατή. Θα πρέπει να συγχαρούμε την οικογένεια του που τόλμησε να ρίξει αυτό το παιδί στον επαγγελματισμό σε μια πολύ νεαρή ηλικία. Το κράτος και ο ΚΟΑ ακόμα και σήμερα δεν του παρέχουν τη βοήθεια που θα έπρεπε. Έχει κάνει την Κύπρο γνωστή ανά το παγκόσμιο. Όσες διαφημιστικές εκστρατείες και αν έχει κάνει ο ΚΟΤ, δεν έχουν το ίδιο αποτέλεσμα όσο έχουν οι εμφανίσεις του Μάρκου Παγδατή στα γήπεδα.

-Η δική σας εμπειρία με το τένις ποια ήταν; Ημιασε μια μεγάλη παρέα που παίζαμε για το κέφι μας. Το ότι ήμιασε στην εθνική, ήταν τυχαίο, δεν υπήρχε επαγγελματισμός ούτε προπονητές όπως σήμερα.

-Παίζατε σήμερα τένις; Δυστυχώς έχω σταματήσει λόγω κάποιων πάθησης στο σπόνδυλο.

ΔΩΡΕΑΝ
ταξίδια από τις κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας!

Περισσότερες πληροφορίες στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999, στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας ή στα www.hellenicbank.com

3 ταξίδια στην Ελλάδα = **1** εισιτήριο για Αθήνα ΔΩΡΕΑΝ!

2 ταξίδια στην υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση = **1** εισιτήριο για Αθήνα ΔΩΡΕΑΝ!